

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ, ЛІТЕРАТУРИ З МЕТОДИКАМИ
НАВЧАННЯ**

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

**ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОФІЛЬМІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УЧНІВ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ**

Спеціальність «014 Середня освіта (Мова і література (англійська))»

ОС – магістр

Виконавець: Балог А.В.
студентка 2-го курсу,
групи СО МЛ(А)-2 (М)

(підпис)

Науковий керівник:
к. пед. наук, ас. Дядченко О.В.

Робота допускається до захисту:
Зав. кафедрою:

(підпис)

д. пед. наук, проф. Теличко Н.В.

(підпис)

«___» _____ 2021 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ВІДЕОФІЛЬМІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	6
1.1. Використання інформаційних технологій у навчанні.....	6
1.2. Відеофільм як ефективний метод навчання англійської мови.....	12
1.3. Психологічні особливості впливу фільмів на учнів.....	20
1.4. Основні вимоги до підбору відеоматеріалу на уроках англійської мови.....	25
Висновки до розділу 1.....	30
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ВІДЕОФІЛЬМІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ.....	33
2.1. Класифікація відеофільмів.....	33
2.2. Етапи роботи з відеоматеріалом на уроці англійської мови	40
2.3. Система вправ для розвитку говоріння, читання, аудіювання та письма за допомогою використання відеофільмів.....	48
Висновки до розділу 2.....	68
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72
АНОТАЦІЯ.....	76
SUMMARY.....	78

ВСТУП

Актуальність дослідження. Незважаючи на активне використання відеоматеріалів у навчальному процесі з іноземних мов, їх різноманітність, наявність великої кількості відео курсів з іноземних мов, методика роботи з відеоматеріалами ще недостатньо розроблена. Необхідно розробити критерії їх відбору, принципи класифікації, етапи роботи з ними і завдання для ефективного їх використання та систему вправ для розвитку говоріння, читання, аудіювання та письма.

Роль аудіовізуальних засобів у навчанні іноземним мовам наголошується в працях російських психологів (І. О. Зимня, О. О. Леонт'єв, А. Н. Леонт'єв та ін.), вітчизняних (Є. В. Глушак, О. В. Гончарук, Г. Г. Жогліна, Л. С. Зазнобіна, Л. А. Іванова, Ю. А. Комаров, В. І. Писаренко, Л. П. Прессман, А. Б. Соломонік, В.М Таранов, А. В. Шадрін, В. А. Шевченко) і зарубіжних (Б. Бліс, С. Каннінгхем, Д. Коттон, Р. Купер, М. Левері, С.Дж. Молінські, П. Мур, Дж. Роуз, Дж. Шерман, С. Елсворт, Д. Еванс та ін.) педагогів. У роботах цих авторів визнається можливість застосування електронно-звукових засобів для підвищення ефективності сприйняття інформації, внесення різноманітності в навчальний процес, варіювання видів навчальної діяльності, здійснення управління пізнавальною діяльністю учнів, активізації психічних процесів (увага, мислення, пам'ять, емоції), підвищення навчальної мотивації. Зокрема, застосування навчального кіно на уроках іноземної мови присвячені дисертаційні дослідження та публікації наступних вчених-педагогів: О.І. Барменкова, Г. Віцінській, І.М. Гаврилін, Т.Г. Голенпольський, Л.Г. Кашкуревич, А.А. Неслов, В.Л. Прокоф'єва, Л.Д. Цісарський, В.А. Шевченка та ін.

Про використання автентичних відео-фрагментів (уривків з телепередач, програм новин, художніх, документальних, мультиплікаційних фільмів, реклами і відеокліпів) говориться в дисертаційних дослідженнях з педагогіки Є.В. Глушак, І.А. Гончар, М.І. Дубровіна, Ю.А. Комарової, С.В. Неделіна, В.Л.

Прокоф'євої, Є.В. Русакова. Своєю метою автори називають формування конкретних знань, умінь, навичок, комунікативної іншомовної компетенції в рамках розмовних тем у ході вивчення іноземних мов.

Переваги повнометражного автентичного художнього фільму розкриваються у педагогічних дослідженнях представників Російської Асоціації кіноосвіти і медіа педагогіки (Л. С. Зазнобіна, Г. А. Полічко, Л. А. Рибак, А. В. Спичкін, Ю. Усов, А.В. Федоров, А. В. Шариков тощо) у зв'язку з проблемами естетичного виховання студентів і школярів. Терміни «медіа - педагогіка», «кіно-педагогіка» досить активно використовуються і в сучасних підручниках, і в наукових статтях, і на сторінках інтернет. На початку 2000 року був створений перший в Росії двомовний (російська та англійська мови) сайт з медіа-освіти.

Актуальність даного дослідження зумовлена тим, що питання використання фільмів у процесі навчання аудіювання у середній школі недостатньо повно вивчені і вимагають більш пильної уваги і методичної розробки. Цим зумовлений вибір теми бакалаврської роботи: "Особливості роботи з відеоматеріалом на уроці англійської мови в загальноосвітній школі".

Мета роботи - обґрунтувати можливість використання аудіовізуальних засобів на уроках англійської мови в сучасній школі, спрямованої на формування комунікативної компетенції учнів і розвиток усіх видів мовленнєвої діяльності.

Для реалізації поставленої мети передбачено розв'язання наступних **завдань**:

1. проаналізувати відеофільм як ефективний метод навчання;
2. виявити психологічні особливості впливу відеоматеріалу на учнів;
3. проаналізувати етапи роботи з відеоматеріалом та завдання до них;
4. розробити систему вправ щодо застосування відеоматеріалів на різних етапах навчання іноземної мови.

Об'єкт дослідження - навчальна діяльність з використанням відеоматеріалів на уроках англійської мови.

Предметом дослідження є практичне використання відеоматеріалів у процесі навчання англійської мови у загальноосвітній школі.

Методами дослідження: є аналіз наукової літератури з методики викладання іноземних мов, лінгвістики, психолінгвістики, психології, педагогіки; аналіз освітніх документів щодо навчання іноземних мов; вивчення та узагальнення теорії з використання відеоматеріалів для формування іншомовної аудитивної компетенції; перевірка ефективності розроблених завдань і вправна основа відеофільму.

Теоретичне значення полягає в узагальненні проблеми навчання за допомогою технічних засобів навчання, уточнена доцільність використання відеоматеріалів, розкриті особливості та вимоги роботи з відеоматеріалами для учнів на усіх етапах навчання.

Практична значущість дослідження: полягає у тому, що розроблені і запропоновані завдання і вправи можна використовувати на уроках англійської мови в середній школі.

Апробація результатів роботи. Результати дослідження обговорювались у виступах на конференції: II Всеукраїнська науково-практична конференція „Сучасні тенденції розвитку науки і освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів ” (Мукачево, 2020 р.).

Публікації. Основні положення та результати дослідження опубліковано в 2 статтях, із них 1 – у студентському науковому віснику, одна – у міжнародному виданні.

Структура роботи: складається зі вступу, двох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків та summary. Загальний обсяг роботи –78 сторінок. Список використаних джерел містить 44 позиції.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У дипломній роботі нами було досліджено процес використання відеоматеріалів при формуванні вміння аудіювання, як одного з найважчих і найважливіших видів мовленнєвої діяльності, виявлено шляхи подолання труднощів у процесі сприймання іноземної мови на слух.

Встановлено, що навички аудіювання виробляються більш успішно, коли звукові і зорові канали надходження інформації використовуються у взаємодії, що полегшує для учнів сприйняття усної мови і дає можливість судити про сказане повніше, ніж при роздільному надходженні повідомлень.

Візуально-образотворча опора важлива не тільки для значеннєвого розуміння, але і для подальшої передачі змісту. Вона розвантажує пам'ять, сприяє сегментації мовного потоку, поліпшує точність і повноту розуміння, оскільки "пропускна здатність" слухового аналізатора в багато разів менше зорового.

Слід підкреслити важливість використання фільмів і відеофільмів у навчальному процесі при навчанні аудіювання усної мови. Це обумовлено наступними причинами. По-перше, тому що екранні засоби для сучасних дітей є звичайними і коханими, і зустріч з ними на уроках англійської мови доставляє їм радість. По-друге, саме використання зазначеного засобу допомагає вчителю розкривати свої творчі здібності. По-третє, використання екранних засобів допомагає вчителю розширити номенклатуру ситуацій в межах відпрацьовується теми, привносячи кожного разу щось нове, що викликає інтерес в учнів і дає їм імпульс для висловлювання і, отже, дозволяє більш повно здійснювати комунікативну спрямованість процесу навчання.

Виявлені нами психолого-педагогічні аспекти застосування технічних засобів навчання, в тому числі і відеоматеріалів, дозволили визначити умови підвищення ефективності навчання іноземної мови:

- формування позитивної мотивації у вивченні нової мови,

- доброзичливого і зацікавленого ставлення до країни досліджуваної мови, її культури і народу;
- формування вміння учнів здійснювати, як усні, так і письмові форми спілкування;
- врахування вікових особливостей та інтересів учнів;
- розвиток їх творчих здібностей в процесі активної пізнавальної діяльності.

У результаті проведеного дослідження:

- виявлені якісні характеристики відеоматеріалів як одного з видів дидактичних матеріалів;
- розширено уявлення про відеоматеріал, як про один із засобів навчання іноземним мовам;
- сформульовані принципи навчання іноземної мови з використанням відеоматеріалів;
- запропоновано алгоритм роботи з відеоматеріалами.

У теоретичній частині роботи нами була проведена характеристика інформаційних технологій і їх роль у навчанні, виявлено ефективні методи навчання англійської мови, проаналізовано психологічні особливості впливу фільмів на учнів, розробка основних вимог до підбору відеоматеріалу для навчання та зроблено висновок, що використання відеоматеріалу на уроці підвищує якість навчання, служить не тільки для піднесення знань, але і для їх контролю, закріплення, повторення, узагальнення, отже, виконує всі дидактичні функції. Технічні засоби на уроці пробуджують пізнавальний інтерес в учнів.

У практичній частині роботи було проаналізовано класифікацію відеоматеріалів, виявлено етапи роботи з відеоматеріалом та завданням до них, розроблено систему вправ для розвитку говоріння, читання, аудіювання та письма за допомогою використання фільмів. Застосування аудіовізуальних засобів навчання, запропонованих вправ для відеоматеріалів сприяють підвищенню якості засвоєння знань на уроках іноземної мови, розвивають вмотивованість мовленнєвої діяльності учнів.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>